

INVENTAIRE ARCHEOLOGIQUE

Wij laten hier de vrije vertaling volgen van de Fiche N° 6 over

DE MAN VAN HET BELFORT

daterend van 1897 en ondergebracht in de Afdeling "Beeldhouwwerken", met als verdere vermelding : Museum van Stenen Voorwerpen (Ruïnes van de St.-Baafsabdij) - XIVe eeuw.

"2 meter 40 hoog, kalm en ernstig, de ogen wijd open en in de verte kijkend, vastberaden en waardige houding; gewapend van top tot teen, de dolk aan de zijde, de twee handen rustend op het heft van het zwaard."

Aldus het eerste signalement, gegeven door M. Vuylsteke wanneer deze stenen reus, de laatste overlevende van de vier Gentse gemeentenaren die in 1338 geplaatst werden op de hoeken van de stadstoren, in 1870 naar beneden gehaald werd, ter gelegenheid van de restauratie van de galerij en de kroonlijst van het Belfort. (Artikel in het "Volksbelang" van Augustus 1871, opgenomen in zijn "Verzamelde Schriften", Deel IV, 1891, p. 181-189. Geplaatst aan de noordzijde was hij de enige die meer dan 5 eeuwen weerstand geboden had aan de tand des tijds en het geweld van de stormen.

De stenen die door de Gentse schepenen besteld werden te Feluy bij Charleroi in Juni 1337, en die ook moesten dienen voor de waterspuwers en de zuiltjes, werden in deze laatste stad gehouwen, volgens de rekeningen van 1337-1338 waarvan de hierna volgende uittreksels zijn waarachtige geboorteakte vormen. (De Rekeningen etc. Deel I, p. 78, 215-216, 248).

De letters J.C. die in het voetstuk gebeiteld zijn, zijn misschien de initialen van de naam van de beeldhouwer. Onopgemerkt gebleven tot wanneer hij van zijn meer dan 5 eeuwen wacht werd afgelost, is deze tijdgenoot van de eerste Artevelde sindsdien verschillende malen gereproduceerd en bestudeerd geworden : Viollet Le Duc, Dictionnaire raisonné du mobilier français (Paris, 1874), p. 151. - H. Van Duyse, Gand Monumental (Bruxelles) p. 44 - La Belgique Illustrée, 1° édition, p. 244, artikel van A. Wagener en P. Fredericq. - F. De Potter, Gent, Deel I, (1883), p. 495. - A. Heins, A Gand, Vieilles pierres etc. (Gand 1895), p. 71-86. - L. Cloquet, in Bulletin du Cercle Archéologique, Deel IV (1896), p. 206.

In de historische stoet van 1894 "Gent door de Eeuwen heen" kwam een copie voor op de wagen der "gemeentelijke vrijheden".

Afschrift (van de Stadsrekeningen) :

(1) Somme van den werke dat ghewrocht es ant beelfort...

(2) ... ende manne diere gaen ende staen sullen.

(3) Nota bene : Item, den roketiers van Fellui, gheleent up hare steene

die sij leveren, daer men de
(4) gorgonen ende arquette af maect, ende de manne, lxxx lb.

Tot zover deze fiche.

Tot slot en als vergelijking gaan wij eens na hoe Frans De Potter deze stenen man bezag :

“Deze figuur is ten hoogste belangwekkend. Echte reus - hij heeft een hoogte van 2 m. 20 centim. - draagt hij de ridderkleedij : maliënkap en -kolder, en de ridderwapens : het zwaard en de dagge, met het schild. Zijn gelaat is kalm, ernstig : weinig of geene lijnen, indrukwekkend grootsch; 't is den man aan te zien dat hij niet gewoon is, voor wien ook, éenen voet uit de weg te treden. Hij staat pal, volkomen bewust van de kloekte zijner vuist en van de verhevenheid der beginselen welke hij tot zending heeft te verdedigen. Ziet hem daar, in stille grootheid, met de linker hand de scheede houdende van het zwaard, dat zijn rechter hand gereed is uit te trekken - alsof het stadstrompet pas de neringen en de gilden had opgeroepen, alsof het noodgeklep van zijnen even wakkeren buur - Roeland met de machtige bronzen keel - hem opeischte een heiligen kamp voor het recht des volks. Ja, hij is, zoowel van aard, als van stoffe, een Gentenaar van het echte bloed - een man uit één stuk.”

DE SOUVEREINE GILDE VAN DE BOOGSCHUTTERS OF DE SINT-SEBASTIAANS Gilde.

Het juiste jaartal van de stichting van de St.-Sebastiaansgilde is onbekend; het Privilegieboek van de gilde bevat de statuten verleend door Lodewijk van Male, maar dan bestond de gilde reeds een hele tijd. De gilde had haar kapel in de St.-Janskerk (1).

De gilde werd bestuurd door een deken, een koning, acht provisors, een griffier en een baljuw. De deken werd verkozen op de dag van St.-Sebastiaan door de provisors. Dezen werden gekozen uit de verschillende parochies van de stad. “Twee sullen wonen in de Sente Jansprochie, twee in Sente Michiels prochie, in Sente Marien prochie een proviserere, in Sente Niclaeus prochie, een in Sente Jacobs prochie een ende de VIII° proviserere in shelichs Kerst prochie”. De griffier werd aangeduid door de deken, de baljuw door de koning. Om lid te worden van de gilde moest men zijn “van goeder fame ende van goeder name”. Bij de aanneming moest een inkomgeld betaald worden, tevens moest men een doodsschuld ondertekenen.

Rond 1423 kocht de gilde een woning met tuin “buter Coepoorte ab de groenehoeye”. De gilde maakte deel uit van het Gentse leger; in de 15e eeuw nam de gilde ook deel aan wedstrijden in andere steden.